

## عنوان مقاله:

تعاملات مفاهیم امت اسلامی و تکافل اجتماعی با رویکرد قرآنی

## محل انتشار:

دوفصلنامه اسلام و علوم اجتماعی، دوره 9، شماره 18 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

## نویسندگان:

مصطفی کاظمی نجف ابادی - استاد یار پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

سید رضا حسینی - استادیار پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

## خلاصه مقاله:

نظامات زندگی در هر جامعه ای به منظور پاسخ گویی به نیازها و متناسب با مبانی اعتقادی و ارزش های فرهنگی آن جامعه شکل می گیرند. موفقیت و پایداری این نظام ها بیش از هر چیز دیگری در گرو سازگاری مبانی آنها با قوانین و واقعیت های حاکم بر عالم هستی به ویژه عالم انسانی است. نیازهای معیشتی از جمله مهم ترین نیازهایی است که برای پاسخ به آن تاکنون انواع متعددی از نظامات سوسیالیستی و لیبرالیستی و... تشکیل شده است. بدون تردید یکی از مبانی اصلی این نظامات نوع نگرش آنها به واقعیت فرد و جامعه و نوع روابط موجود فیما بین آنهاست. مدعای پژوهش حاضر آن است که قرآن کریم برای عالم انسانی مفهوم ویژه ای به نام امت را مطرح کرده است که متفاوت از مفاهیم رایجی چون فرد و دولت است. این مفهوم دارای آثار و احکام مهمی به ویژه در زمینه نیازهای معیشتی انسان است. تکافل اجتماعی از جمله مهم ترین مفاهیم قرآنی و اسلامی است که در این ارتباط و به عنوان یکی از ارکان نظام تامین اجتماعی و پاسخ گویی به نیازهای معیشتی مطرح گردیده است. هدف پژوهش تبیین مفاهیم، مبانی، ویژگی ها و تعاملات این دو مفهوم در ارتباط با مسیله تامین اجتماعی، در رویکرد اسلامی است. روش به کار گرفته در این تحقیق از منظر هدف، از قبیل تحقیقات بنیادی-نظری است و از منظر ماهیت و روش در قلمرو تحقیقات توصیفی-تحلیلی به حساب می آید. مقاله به این نتیجه می رسد که در فرهنگ قرآنی امت اسلامی به مثابه پیکری واحد معرفی شده که ارتباط بین اعضای آن، ارتباطی از جنس ولا و دستگیری است و از این رو تکافل اجتماعی از خصایص امت اسلامی است که در غیاب آن هیچ سازوکاری قادر به حل موفقیت آمیز و پایدار مشکلات معیشتی جامعه نخواهد بود.

## کلمات کلیدی:

امت، تکافل اجتماعی، تامین اجتماعی، رویکرد قرآنی

## لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/856596>

